

Handläggare
Linn Karlsson
Telefon: 08-50888998**Till**
Arbetsmarknadsnämnden
den 27 maj 2025

Yttrande över remiss av promemorian *Ett höjt bidrag vid återvandring*

Remiss från kommunstyrelsen KS 2025/605

Arbetsmarknadsförvaltningens förslag till beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden beslutar att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande över remissen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat promemorian *Ett höjt bidrag vid återvandring* till arbetsmarknadsnämnden för yttrande.

Promemorian beskriver att regeringen kraftigt vill stimulera och öka den frivilliga återvandringen från Sverige. Förslagen i promemorian innebär i huvudsak att återvandringsbidraget kraftigt höjs.

Arbetsmarknadsförvaltningen instämmer inte i promemorians förslag som innebär att återvandringsbidraget höjs. Vidare uppfattar arbetsmarknadsförvaltningen inte att de förväntade effekterna av förslaget framgår på ett tydligt sätt. Det gör i sin tur bedömningen av konsekvenserna för kommunernas kostnader, för enskilda och för integrationen bristfällig. Arbetsmarknadsförvaltningen ser att en höjning av återvandringsbidraget kan innebära en risk för minskat förtroende och motivation hos individer att ta del av förvaltningens stöd och insatser.

Bakgrund

I oktober 2023 tillsatte regeringen Utredningen översyn av incitamentsstrukturerna för frivillig återvandring (dir 2023:151) som skulle se över hur återvandring kraftigt kan stimuleras och öka. Betänkandet *Stöd till invandrares utvandring* (SOU 2024:53) presenterades i augusti 2024. Utredningen bedömde att större höjningar av dagens ekonomiska bidrag till utvandring bör ses som riskabla och därför undvikas. Detta eftersom den möjliga direkta offentligekonomiska vinsten med stor säkerhet är relativt liten samtidigt som det finns risk för samhällelig och samhällsekonomisk

skada som är väsentligt större. Utredningen föreslog därför endast mindre förändringar av det nuvarande systemet som innebär att något fler ska kunna söka bidraget och att dess regler och administration ska bli något enklare.

Ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat promemorian *Ett höjt bidrag vid återvandring* till arbetsmarknadsnämnden för yttrande. Förslagen i promemorian har utarbetats inom Regeringskansliet (Justitiedepartementet). Promemorian beskriver att regeringen kraftigt vill stimulera och öka den frivilliga återvandringen från Sverige. I budgetpropositionen för 2025 anför regeringen att frivillig återvandring kan bidra till att minska antalet människor som lever i utanförskap och de följer ett sådant utanförskap får för det svenska samhället och för individen. I promemorian konstateras att regeringen gör en annan bedömning än Utredningen översyn av incitamentsstrukturerna för frivillig återvandring om att åtgärder för att stimulera frivillig återvandring går att utforma på ett sätt som minskar risken för splittring i samhället. Förslagen i promemorian innebär i huvudsak att återvandringsbidraget kraftigt höjs.

Förslagen i korthet

Förslaget är att återvandringsbidrag får lämnas med 350 000 kronor för den som fyllt 18 år och 25 000 kronor för den som inte fyllt 18. Bidrag får dock högst lämnas med 500 000 kronor för makar eller sambor och högst 600 000 kronor per familj. Promemorian beskriver att det saknas forskning och utvärdering för att kunna dra säkra slutsatser om effekterna av bidragets storlek och vilka beteendeeffekter som kan tänkas uppkomma vid olika nivåer. En mindre höjning av återvandringsbidraget riskerar att inte få någon eller endast en liten effekt på antalet personer som väljer att återvändra.

Promemorian föreslår att återvandringsbidrag ska få lämnas till en utlänning som har beviljats uppehållstillstånd i Sverige som flykting eller alternativt skyddsbehövande, på grund av vidarebosättning, synnerligen ömmande omständigheter eller motsvarande äldre bestämmelser, om utlänningen har haft uppehållstillstånd i Sverige sedan den 12 september 2024 eller tidigare. Bidraget ska få lämnas till en utlänning som beviljats uppehållstillstånd på grund av anknytning till någon av ovanstående. Återvandringsbidrag ska endast få lämnas om sökanden visar att han eller hon kommer att tas emot i det land där bosättning är avsedd att ske. En ansökan om återvandringsbidrag ska ges in till Migrationsverket som beslutar om eventuellt bidrag.

Återvandringsbidraget får inte lämnas för bosättning i ett annat EU-land, EES-land eller i Schweiz. Bidrag får inte lämnas till en person som tidigare har beviljats återvandringsbidrag eller till en person som har skulder hos Kronofogden för indrivning.

Konsekvenser

Förslagen bedöms ha positiva effekter för de utlänningar som omfattas av den nya förordningen och som vill återvändra. Hur förslagen kommer att påverka integrationen är svårt att bedöma på förhand enligt promemorian. Det är även svårt att på förhand bedöma vilka som kommer att ansöka om bidraget. Av de som kan vara intresserade att ansöka om återvandringsbidrag nämns individer som lever i utanförskap, personer som deltar i Arbetsförmedlingens etableringsprogram eller personer som redan är integrerade i Sverige. Sammantaget bedöms förslagen kunna ha både positiva och negativa effekter för integrationen.

För kommunerna kan förslagen innebära minskade kostnader i form av ekonomiskt bistånd för personer som inte varit självförsörjande och som väljer att återvändra. Däremot kan återvandring av personer som har en anställning eller har gått i pension leda till minskade skatteintäkter för kommunerna. Eftersom det inte går att uppskatta antalet personer som kommer att ta del av återvandringsbidraget, går det inte heller att uppskatta i vilken utsträckning kommunernas kostnader kan påverkas. Förslagen bedöms därmed inte leda till några ökade kostnader för kommunerna.

Den nya förordningen om återvandringsbidrag för vissa utlänningar och övriga förordningsändringar föreslås träda i kraft den 1 januari 2026.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom staben för strategi och samordning vid arbetsmarknadsförvaltningen.

Arbetsmarknadsförvaltningens synpunkter och förslag

Arbetsmarknadsförvaltningen instämmer inte i promemorians förslag som innebär att återvandringsbidraget höjs. Förvaltningen uppfattar inte att de förväntade effekterna av förslaget framgår på ett tydligt sätt. Det gör i sin tur bedömningen av konsekvenserna för kommunernas kostnader, för enskilda och för integrationen bristfällig.

Arbetsmarknadsförvaltningen arbetar med att stötta nyanlända och personer med svag ställning på arbetsmarknaden i deras etablering på arbetsmarknaden och i samhället. Förvaltningen arbetar bland annat uppsökande med fokus på Stockholms stads geografiska

fokusområden för att nå ut med stöd och information om studier och arbetsmarknadsinsatser. Betänkandet *Stöd till invandrares utvandring* (SOU 2024:53) menar att ett återvandringsbidrag skickar en signal till bidragets målgrupp att den är önskad i Sverige och till den grad att staten till och med är villig att betala höga belopp för att bli av med delar av den. Detta, menar utredningen, kan få konsekvenser som lägre arbetskraftsdeltagande. Utifrån detta ser förvaltningen att en höjning av återvandringsbidraget kan innebära en risk för minskat förtroende och motivation hos individer att ta del av förvaltningens stöd och insatser. Med andra ord riskerar förslaget att stigmatisera de personer som kan behöva stöd för att integreras allra mest.

Arbetsmarknadsförvaltningen föreslår att arbetsmarknadsnämnden beslutar att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande över remissen.

Karina Uddén	Amanda Broman
Arbetsmarknadsdirektör	Avdelningschef
Arbetsmarknadsförvaltningen	Arbetsmarknadsförvaltningen

Bilaga

1. Promemoria Ett höjt bidrag vid återvandring.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Karina Uddén, Arbetsmarknadsdirektör	2025-05-21
Amanda Broman	2025-05-21